

СРПСКИ СИОН

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

Власник: СРПСКИ ПАТРИЈАРХ ГЕОРГИЈЕ. — Уредник: САВА ПЕТРОВИЋ.

Број 22.

У НОВОМ САДУ 3. ЈУНА 1891.

Год. I.

ЛИЧНОСТ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА.

С РУСКОГ ПРЕВЕО;

ЛУКА ПОПОВИЋ, парох панчевачки

(Наставак.)

А не би ко помислио, да готовост Христова којом је увек праштао, проистицаше из недостатка правствене строгости у Њему! Не; сетимо се, како је свом силом речи своје карао Фарисеје, како је истерао трговце из храма. Није могуће објашњавати трпељивост Његову тиме, као да у Њему, слично Стојцима беше отупљена пријемљивост к страдањима. као да до срца Његова не допираше никаква туга. Он осећаше тако силно, како је то могла само осећати Његова најчистија душа. Окусио је сву чашу страдања, кап по кап све до дна, и страдао је тако, као што није страдао ни један човек. Он осећаше бола и страха; тело му осећаше муке, душа тужаше при помисли на смрт, јер муке и смртprotиве се здравој природи. Он је преживео најтежи час унутарњег живота свог у оно доба, када висаше на крсту, остављен од свију, шта више и самим Богом, и лишен сваке утехе, када ни један зрачак светлости не допираше до Његове душе, и када је потпуно могао рећи: *има ли*

страдања, равног Моје страдању? (Плач. Јер. 1, 12).

Ваистину, потребна је надчовечанска сила духа за тако смирење, незлобни одношај ка људима и за тако нечувено трпење, пред којим с побожним чуђењем мора застати сваки онај, који је непристрасно изучио и проучио живот Христов.

Васколико дело искупљења беше дело послушности од стране Христове према Богу Оцу Већ од вечности беше Богом опредељено, да Син Божји прими тело човечје на се ради искупљења људи, и гле, Христос, дошавши на свет, говори: *Долазим да испуним вољу Твоју, Боже.* (Јевр. 10 7, пс. 30, 9) Ваплотивши се, Он, као прави човек, у свему, осим греха, сличан нама имађаше Своју човечју вољу, која се разликоваше од воље Божанствене. Али Његова човечија воља никад не делаше супрот вољи Божанственој: ону слушаше само у толикој мери, у коликој се она не би овој последњој противила. Он непосредно говораше: „*Смисао сам с неба не шог ради, да чиним вољу Своју,*

већ вољу Оца мога, који ме је послао.“ (Јов. 6, 38; 5, 30); у том полаже Он Своју „храну“ (Јов. 4, 34) т. ј. Своју свакидашњу потребу. И заиста, за васцелог живота Свог испуњаваше Он вољу Оца тачно и с пуно послушности. Прва реч Христова, коју је привео Јеванђелиста, изражује мисао о послушности Оцу. Још у доба њежне младости и детињства, дванаестогодишњи Исус говори матери својој: „Мени ваља биши у ономе, што припада Оцу Мојему.“ (Лука 2, 49) И доцније, када је стао на поприште јавног рада, ништа га није одвукло од те послушности. Свака Његова реч и свако дело сведочи о томе. Је ли полазио у који град или село, он чињаше то, испуњавајући вољу онога, који га је послао. Дух му Божји налаже да иде у пустињу — и Он ради тако. Дух га води у Јерусалим, у тренутцима по Њега највеће опасности, када мржња и завист готове беху да излију над Њим најсуровије на сиље — Он се није поколебао. Онај исти који се јуче сакриваше с тога, што је то Отац желео, испуњавајући вољу тог истог Оца, с пуним спокојством јавља се Својим непријатељима, који дрхћу од злобе према њему.

Не бојаше се Христос, што му се приближиваше час туге и страдања — Он говораше: „на шо и дођох.“ Он је потпуно знао, шта га у напред очекиваше; човечански осећаји самоодржања потетичу га на молитву Оцу о томе, е да би га чаша страдања мимоћи могла (Лука 22, 42); као Бог, могао је једним само знаком учинити, па да се перивој Гетсимански по Њега претвори у место славе. Али не хтеде Он то; Он оста послушан вољи Оца Свога: „Оче мој! нека буде воља Твоја“ (Мат. 26, 42), а воља Оца одвела Га је на Голготу. Тако Христос

оста послушан све до смрти, смрти крстне (Филип. 2, 8) Крстна смрт беше по Њега тешка и мучна; али љубав Његова према Оцу беше безгранична, те је потпуно обладала Његову човечију вољу, победила у Њему осећаје самоодржања, уништила страх смрти, дала му је силе и снаге да принесе тешку жртву, само да би испунио жељу Оца, ког тако силно љубљаше. Последња реч Његова на крсту беше обраћање Оцу: „Оче! у руке Твоје предајем дух Мој.“ (Лук. 23, 46)

На тај ето начин беше Христос Спаситељ са свим одани и послушни Син, и „љубав ка оцу, која састављаше основну црту Његова духа, појављиваше се у Њему тако, као ни у једноме од људи.“*)

* * *

Расматрање некојих црта правственог савршенства Христовог, уверава и убеђује нас у томе, да Он не беше обичан човек, већ Богочовек. Да би се задовољили сликањем и описивањем карактера Његове личности, није довољно направити само један извод Његових врлина: у Христу видимо ми не само сву пуноћу врлина, но и њихову најсавршенију хармонију и диван саразмер свију душевних сила, чиме се Он безмерно узвишује над свима људима.

Нико од великих људи није без једностраности, која чинећи их силним и јаким у једном, чини их сасма славим у другом погледу. Тако, познајемо ми људи са свим финих, који, ма да су одушевљени за све што је лепо и добро, ипак се одликују бескарактерношћу, колебањем, попуштањем. Други нас опет доводе у чуђење и дивљење са гвоздене силе воље, тврдог карактера, али из таквих људи провејава хладноћа, ретко је од њих

*) Прота Каменикџић, — Правосл. Правственое богословје, 89.

очекивати срдачне њежности и мекоће осећаја. По неки нас поражују својим умним развитком, богатством знања, високим и смелим полетом мисли, па ипак у њих упоредо с тим иде њихова расејаност и непрактичност. Има природа, које вас свој живот проводе у мирном посматрању живе по преимућству унутарњим религиозним животом, не мешајући се у општи живот и рад; други опет, искључно се посветише раду, неимајући времена за посматрање с тога, јер у раду налазе све и сва. Једном речи — у свију је људи

неизбежна једностраност, била она у већој или мањој мери неизбежна је дисхармонија у животу њиховом; и најбоље природе у животу људском увек се развијају у једном ма каквом му драго било владајућем правцу, а то опет друге силе доводи до ограничења. У кога се дакле — „глава и срце, знање и осећаји, ум и воља, — налазе у постојаној, безусловној хармонији.“*)

(Свршиће се.)

*) Лутард, в. у свешт. петропавловског — Богочовечији лик И. Хр 28.

НАЧЕЛА ЗА СУЂЕЊЕ:

О ВЈЕРОИСПОВЕДАЊИМА ХРИШЋАНСКИМ,

која данас постоје, а на име: које је од њих истинито, и како ћемо међу њима моћи дознати истиниту вјеру, истиниту цркву Христову?

Написао Константин Миљевић, свештеник дијецезе пакрачке.

(Свршетак.)

Накоја је била у течају осам вјекова целокупна црква васеленска, једно мислена, славна, „живишаа жизниу Христовою, ѡдъшевленаа Дъхомъ свѡ!“ И то богоподобно јединство растргло се властољубљем римских папа у IX. веку ка да су они добили од непросвѣћених варвара светску власт, па као такви хтели су још да присвоје себи и власт духовну над равнима себи Патријарсима, над четири велике цркве, од којих једна је: *Јерусалимска* била основана самим Христом, две: *Антиохијска* и *Александријска* Апостолом Петром и *Визаншијска* (Константинопољска) Апостолом Андрејем Првозваним, а и све познате им цркве источне, основане Апостолом Павлом, Јованом и другим Апостолима, који су такође равну власт добили од Господа и Учитеља свога, као што видимо у Јеванђељу. (Мат. 18. 18; Јов. 20. 23.)

Тада у одпаднутој римској цркви почели су измењивати древни устав саборни, састављаше нове догмате, и на послетку појавише се у њој такве саблазни, које су биле најпосле узрок распаду западне цркве.

Но оставимо расуђење о великој цркви, која „своемъ Господени стонтъ или падлетъ, станетке; силенъ во естъ Богъ воспавити ю.“ (Рим. 16. 4.)

Занимајмо се боље утешним расмотрењем навода, који без икакве сумње доставерно сведоче, да је источна црква, којој хвала Богу припада и наша српска црква, остала верна православном јединству.

1) У источној цркви кроз непрестано наслеђивање рукополагања сачувало се, да она произилази од Христа и Апостола.

2) Она садржи неизмењено све што су предали Апостоли и утврдили седам васеленских сабора; она није дозволила себи ни најмање измене или увађања новости, не само у догматима вере, него ни у Богослужењу ни у поретку црквеном; она исповеда символ вере Никео-Константинопољски, без икаква додатка или скраћења.

3) Она објасњава св. писмо, како су га објаснили св. оци васеленски, и чува све свето предање и правила, утврђена на васеленским саборима.

4.) Она признаје да је глава цркве једини Господ Исус Христос. Његови пастири, вођени духом светим, пасу стадо своје у духу кротости, а и у грађанском одношају они су покорни власти која управља, како је заповедио Христос и Апостоли; а уз ово они стоје опрезно на стражи православља, и никада нису одступали од њега.

5.) Источна црква прима и предаје седам тајана по уставу васеленском; она има литурђију утврђену на васеленским саборима; она у светој евхаристији верује *истома шелу и крви Хришовой* и предаје их вернима под *оба вида*, као што заповеда Господ.

6.) Она је сачувала јерархијски поредак

7.) Источна црква, по уставу васеленском поштује и моли пресвету Дјеву Богородицу, као матер Господа свога и заступницу рода хришћанскога; она моли св. Анђеле и све свете, као ходатајце и заступнике наше пред Господом; она поштује св. иконе и мошти св. угодника Божијих; она чува све постове, по одређењу св. апостола и васеленских сабора; она чини спомен мртвима при бескрвној жртви, знајући да тим доприноси велику корист душама њиховима.

Ето то су дакле у кратко изложене главне тачке, које уверавају, да источна црква јест једина света, саборна и апостолска црква, по томе да је она „саграђена на темељу апостола и пророка и да јој је основни камен сам Христос“ и да по томе има обећање од Господа „да јој врата адова не ће одолети.“

И заиста, можемо сами видети, да јој „врата адова не ће одолети!“ Погледај, како стоји чврста непомицна, у сред развалинах царства и под притиском варвара, као да је у срећи и слави. јер не потребује за своје утврђење светске власти и јер верује речима Господа и учитеља свога, који је рекао: „царство моје није њега *ѿ мира сегаш.*“ (Јов. 18, 36.) Погледај, како се она тамо на истоку, у древној цркви одржава у времена љутих гоњења, и како сила Божија укрепљава њене мученике. Помисли, како је њу, ражалашћену одпадом сестре њене, римске цркве, утешо

Господ у то исто време, даровавши јој руску цркву а кашње српску, које распростањују истиниту веру у удаљеним крајевима. Зар се не дивити дивним судбинама Божијима и премудрости његова размишљања о цркви својој истинитој, која остаде онаковом какова је била, док се од ње не одели западна црква! Једино она чува до данас непогрешиво учење древне цркве и остаје јој по свему верна. Ово последње нехотице признају и они, који се с њоме не слажу, а неки од њих, особито протестанти урачунавају јој то као грех и тиме је прекоревају, но баш то и доказује њезино православље, а сведочи и о томе, да је она права Христова црква.

Један део те праве православне цркве сачињава и наша народна српска црква, које смо и ми хвала Богу чланови.

И тако дакле знамо сада чија је победа.

Но и ако смо доказали непогрешивост православне цркве и тиме свршили расправу, ипак се морамо још за часак два овде позабавити, јер пошто смо и ми Срби чланови њени, морамо онда истаћи оне велике заслуге, које је црква православно учинила српском народу, па да из овога видимо, колико света за нас мора бити дужност наша, да јој благодарни будемо за сва њена велика добротинства и да ју морамо са највећим усрђем славити, хвалити и превазносити у све векове.

И ево чујмо: дигнимо завесу наше тешке прошлости, па загледајмо у живот Срба после косовске битке, па ћемо видети па ћемо схватити умом, појмити душом, осећати срцем — да је црква — и то *ли само православна црква*, кроз векове, била она мађињичка сила, која је сачувала српску мисао у глави, српско осећање у души, српску слатку реч у устима нашега народа и одржала нас до данас у крилу Српства;

па ћемо видети, да је црква — и то *једино* православна црква — била свагда народна, која је оком Божије милости и мишицом Божије свемогућности бдила над начелом народнога бића;

и пак ћемо видети, да је црква — и то *ли само* православна црква — кроз све

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

невоље и грозне напасти изводила нас на пут спасења и сретно нас пренела у бољу садашњост;

па ћемо видети, да је црква — и то ли само православна црква — била ограда народнога духа, силе и слободе и тврди бедем за оне, који су нам хтели да отму веру и народност нам свету.

Без наше цркве православне не би било ни нас на свету, не би било Срба са српском будућношћу, и ако би можда и било људи, који би могли живети.

Црква дакле православна била је свагда наша заштитница, наша мајка, наша спаситељка она је својим млеком православним одојила и однеговала нашу народност и одржала нас у крилу Српства.

Ето заслуга православне цркве за Српство, ето великих добротинастава нама Србима дарованих, за која смо дакле заиста дужни одавати јој најискренију благодарност, и увек са највећим усрђем славити ју, хвалити и превозносити.

А кад смо ми то дужни најевеердније, најрадосније и најодушевљеније чинити, онда послушајмо глас отаца наших из гробова, глас српске славне историје из времена Душанових, глас српскога народнога спасења, који нас зове да се прикупљамо у цркву своју српско-православну у недељне и празничне дане, те да у

њој одајемо достојну благодарност за учињена нам велика добротинаства њена — јер знајте — као што не можемо одрећи своју благодарност Богу као створитељу своме, тако не можемо одрећи своју благодарност ни цркви својој православној, која нам је млеком својим православним одојила и однеговала нашу српску народност и одржала нас до данас као Србе.

Дакле видите, црква наша српска треба да нам буде наша највећа светиња, њу треба свагда чистим срцем, чистом душом, чистим осећајем, чистим устима, чистим језиком да славимо, ако хоћемо да будемо синови св. Саве, великога Немање, родољубивога кнеза Лазара и дичнога Милоша Обилића.

Дакле примимо дух свети и исцелимо се, јер је наша црква део оне старе цркве, цркве свију времена, источне цркве Христове, која је саздана на основи апостола и пророка, којој је темељни камен сам Христос која је „стуб и утврђење истине“ и којој је обећао Господ, да јој врата адава неће одолети. Дакле и наша српска црква као део истините и непогрешиве цркве Христове, трајаће док је неба и на њему сунца, док је земље и на њојзи људи, а по овоме она, као што нам је спасавала претке наше, спасти ће нам и унуке наше! — Дај Боже!

ОКОЛНОСТИ ЦРКВЕ И ПОТРЕБЕ ОНОГ ВРЕМЕНА КАД ЈЕ АПОСТОЛ ПАЗАО СВОЈУ АПОСТОЛСКУ СЛУЖБУ ВРШИО И СВОЈЕ ПОСЛАНИЦЕ ПИСАО.

(Наставак.)

Како се то могло догодити?

Сам је Исус Христос својим учењем и делима установио и поставио такав ред у цркви својој, да и незнабошци могу ступати у цркву, ако верују, а сам избрани народ може се одбити за своју неверу и противљење. Али при открићу и остварењу таквога реда преко је нужно било протумачити како у опште тајну Христову, тако и особено тајну призвања незнабожаца, — протумачити тако, да сви појме, да у Христовој цркви ни Јудеј ни незнабожац нема

првенства, и да с тога нови ред никако не противуречи нити стоји у опреци са старозаветним божанственим установама. Ваљало је тајну Христову тако открити, како би и сами ново-обраћени незнабошци ступили у посед за њих до сада страног обећаног блага као законог наследства а верујући Јудеји видели у њима своју браћу, децу Аврамову по духу, не устручавајући се презрене браће и рођака по телу т. ј. осталих Јудеја. Без таквог тумачења тајне Христове, а нарочито тајне призвања незнабожаца, ново би уређење

све дотадашње црквене уредбе разорило самим делима и откривењима Божијим, која су се у течају хиљада година јавила, и ново-обраћени незнабошци и Јудеји остали би и на даље у заједници црквеној као узајамно непријатељски елементи.

Са тајном призвања незнабожаца скончано је унутарњим и неразделивим начином и питање о оправдању човека и значењу закона за хришћане и у опште старог завета. Разгледајмо како се то питање породило, те ћемо видети, да је заиста било велико и тешко.

Старозаветна законодавства и уредбе напред су сликала и предказивала на разне начине једну тајну спасења нашег у Христу; изражавала су (не искључујући шта више ни еванђелска јасна пророчанства о Христу, као унутарње спојена са насликаним откривењима) не баш са свим јасно, но мање више у виду слика, које су из елемента света узете по изразу апостола (т. ј. у опште из чувственог и земаљског). Кад се хришћанство појавило, та природна начела или елементи света, по сведочанству и изразу ап. Павла, већ су се показала слаба и ништава (Гал. VI. 3, 9; Кол. II. 19, 20) тако, да већина Јудеја није могла са свим кроз проћи у спасоносни дух тајне Христове. Последница од тога била је, да су све типично у старом завету, све што је имало важности и спасоносну моћ само као слика и сѣњ грађанинских дѣховних влагъ Јудеји почели поштовати као битно важно и као такво, које само по себи спасава. Даље, када је живи и животворни дух тајне Христове већини био непојмљив и невероватан, то све што је обвезно по старом завету, било да је законом или од пророка прописано, почеше схваћати само у смислу таквих прописаних дужности, којима се, кад се испуне, може човек сам собом и без Христа спасти.

Колико је штетно и покварено и једно и друго веровање, само је по себи јасно, а нарочито се и с тога види његова убитачност, што већи део Израиља није хтео признати Христа и што се противио проповеди о спасењу само из јогунства и упорства закорелих својих појмова Не

размъкује Божиа правду, сведочи Апостол о Јудејима, и своју правду (која је т. ј. основана на чувању закона самим собом) нишће поставити правду Божију (која је основана у Христу) не покнишася. (Римљ. X. 2.) Али ма како да су искварени и лажни такви појмови, буква закона и пророка (и ако беше јудејска) одлучно их је правдала. Тако н. пр. о оправдању испуњењем законих обвезаности јасно је писано: сотворивши та человекъ живъ вѣдетъ въ вѣкъ. При том наведени назори јудејски, у почетку хришћанства, само су напокон избили, а почетак и развитак њихов су вековни. Јер телесни почешак свећа или све што је чувствено и земаљско, по самој природи већ, подлежало је упливу греха, ваљало је сигурно али лагано да губи свој духовни значај; но сваки пут, када је ма у чему духовни значај вѣрственихъ началъ мѣра нејасан био, или смисао и моћ слика, тада се је такво уређење представљало у Јудејству важно и свето већ с тога само по себи, и онда им је био закон мртва буква старе обвезе. За то је још у старозаветно доба реч Божија долазила и откривала лаж, што се распростирала као да је испуњење старозаветних уредаба, које није проицањем вере у спасоносни њихов дух оживило, повољно Богу и за човека оправдано. Шта ће мноштво жртава ваших? вели Господ. Сит сам жртава паљеница од овнова и претилине од угојене стоке, и не марим за крв јунчију и јагњећу и јарећу. Кад долазите да се покажете преда мною, ко иште то од вас, да газите по мом трему? Не приносите више жртве залудне; на кад се гадим; а о младинама и суботама и о сазивању скупштине не могу подносити безакоња и светковине. (Исаија I., 11—13)

Сва та мртва јудејска веровања продреше и у хришћанство. Продреше не приметно, али се открише са свом својом исквареношћу и опасношћу с тога, што изврташе смисао целог самог закона или целог старог завета и суштину спасоносног оправдања — као и са свом дрскошћу и упорношћу, јер се држаше само букве св. писма а бише васпитани и приправљени за цело време постепеним углуц-

љењем старозаветних слика на то. Криви појмови јудејски поткрадоше се и у цркву хришћанску онда, када почеше у њу ступати обрезани, а показаше се тек онда опасним, и упорном заблудом, када незнабошци почеше долазити.

Ново-обраћени Јудеји свакако се не могло ослободити на један мах од пристрасности к навикнутим образним установама и у опште од буквалног закона; но то не беше опасно и у почетку је могло поднети, док су само они т. ј. обрзани у цркву Христову долазили. Кад су већ утврђени били у вери и уживели се у дух хришћанства, требала је јудејска пристрасност да је сама по себи престала. За то су се апостоли обрзаних, као Петар и Јаков, највише о том старали, да утврде ново-обраћене у Христа и дух његов, те су пристрасност њихову напрам закона трпели. Када су се, при очиглед-

ном противљењу већине Јудеја, спасоносна врата вере и незнабошцима почела отварати: то се ново обраћеним Јудејима, који су и у хришћанству остали верни букви закона, подала прилика, да се тиме покажу ревности, што ће јарам закона и на ново обраћене незнабошце метнути. И заиста, у првој цркви састављеној из незнабожаца (у Антиохији) јудејски хришћани непрестано су захтевали, да се и незнабошци обрзју и закона Мојсијева држе. *Ако се не обрзеште*, говорише дошавши из Јудеје хришћанима антиохијским, *ако се не обрзеште по Мојсијеву закону, не можете се спасти* (Дела ап. 15, 5.) У оваком случају није се већ могло снисхођавати, јер би онда значило жртвовати незнању спасоносне истине и обраћене незнабошце у место хришћанина направити јудејским прозелитама.

(Свршите се).

ИКОНЕ У СРПСКО-ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ СТАРО-БЕЧЕЈСКОЈ.*)

Шознато је, да иконе у српско-православној цркви старо-бечејској слика сликар г. Урош Предић, који тај велики рад има по уговору извршити за пет година. Прошле је године свршио и сместио престолне иконе, о којима је била реч у „Бранику“.

Ових дана украшена је старо-бечејска црква још са *седам нових икона*, које је г. Предић израдио а консисторијални изасланици примили су их са овим извештајем: *„да су приложене означене иконе све скупа израђене у духу св. православне цркве а израда истих да је шака, да их се човек довољно нагледаши не може.“*

Доста би било, да само са тим речима добије православни свет појам о тим иконама, али држим, да је нужно ту лепоту и уметност приказати у њеној одећи, којом блиста на достојном месту њиховом у величанственој цркви старо бечејској.

Приказаћу их по реду:

1. Св. Врачеви Кузман и Дамјан.

Општина старо-бечејска имајући у виду, да на тај дан има у месту много свечара, дала је над десним малим дверима места св. врачевима Кузману и Дамјану, којима се слави успомена 1. новембра и које је сликар на основу историјског факта а у оквиру дозвољеног идеализма извео.

Кузман и Дамјан, два Грка пореклом, који бавећи се лекарством у Риму распростиру уједно тамо и веру хришћанску, која је тада била окружена највећом славом незнабоштва, — стоје пред капитолом римским, где је највећи жагор и шум заслепљене светине, која је своје жеље и потребе исказивала са „Panem et circenses“ (хлеба и позоришта). Да не би тај незнабошки шум био на догледу, сликар је вешто покрио улицу римску и затворио догледу

*) Старо-бечејска црква је красна грађевина са три торња, и једна је од најлепших у нашим покрајинама. По погодби са црквеном општином поверено је сликање иконостаса уметнику Урошу Предићу за 18.000 фор. За дрворез на иконостасу плаћено је 15.000 фор., а позлата кошта опет 15.000 фор., те ће тако цео иконостас старо-бечејске цркве стати свега 48.000 фор.

www.све.ионо што би улични призори покваре ног Рима могли обесветити на икони. Тај затвор учињен је са цитатом у рукама св Кузмана: „Болацкѣм ѿсцѣлајѣте, прокажѣннѣм ѿчишѣјѣте, мертвѣм воскресѣјѣте, вѣсѣм ѿзгонѣјѣте, тѣне прѣјѣсте, тѣне дадѣте.“ Дамјан са крстом у руци показује ону моћ, којом је срушен незнабошки бог и сјај охолог Рима.

Као врачевани држе у рукама разноврсне лекове а као световни људи обучени су у тако звани хитон и пеплон, у горњу и доњу хаљину, којом су се тада Грци служили.

Вештина сликарева огледа се у овој икони у томе, што нам је дао предмет од мање важности са таким интересом, да величина Кузмана и Дамјана блиста упоред са другим угодницима Божијим и ревноним поборницима хришћанства.

2. Св Василије велики и св. Григорије богослов

Да би и три велика јерарха били заступљени, морали су бити одељени тако, да су Василије и Григорије смештени над левим малим дверима а св. Јован Златоуст биће над столом владичанским.

Икона св. Василија и Григорија представља нам доба, када је већ хришћанство победу учинило. Пред величанственом базиликом, на којој трепти крст, стоје у пуном орнату (са фелоном) два јерарха.

Св. Василије у пуној снази мушкој држи Јеванђеље, лице му исказује достојанственост и енергију, он је оличена представа енергичног поборника против Аријеве јереси, строгог законодавца чина мошког. У св. Григорију представио нам је сликар архијереја са крстом у руци, који са благим погледом, пуним саучешћа према свима беднима, придобија и осваја срца, да целивајући крст хиташ да пољубиш и руку, која са таком благошћу и милошћу позива верне под окриље часнога крста. Гледећи св. Григорија, кога је г. Предић насликао у облику најидеалније доброте и благодати, сетих се предања, које нам говори, да је и мало и велико плакало за животом Григорија богослова, патријарха цариградског.

Да би сликар истакао најважнији рад тих

светитеља у рукама им је реч о догмату св. Тројице.

Икона је ова обична, али је тим више карактеристичнија, што је сликар типом светитеља јасно обележио живот и рад два велика јерарха.

3. Крштење Христа Спаситеља.

Иза сребрних таласа реке Јордана види се предео Галилејски, од којег дође Христос Јовану да се крсти. На Јордану кад природа обасјава благом светлошћу све у домашају свом, у Јордану стоји Христос погнуте главе, и скрштених руку преко голих прсију, озарен са неба од св. духа у виду голубињем необичном светлошћу, која продире благу светлост. Као у неком присенку у мрком оделу од длаке камилине стоји Јован крај Исуса и десном га је руком прелио а левом држи крст, који тек што се није промолио иза натписа: „азѣ крецаю водою: посредѣ же васѣ стобѣтѣ, евоже ки не вѣсте.“ За Христом је заступник небесних сила, анђеоски са убрисом, кога је призор тим чаробнији и тајанственији, што га прати зеленило кедровог дрвета, које око прамамљује на недогледан глед. На обали Јорданској прострло се шаренило биља разноврсног, међ којим лежи у плавој боји горња хаљина Спаситељева.

Штета што је икона према дужини узана, те није могао и народ бити заступљен, према коме се и односе речи Јована Крститеља.

Слика је изведена по употреби данашњег начина, а са колоритске вештине пуна је идеала, који те заноси лепим православљем а усхићава Богојављенским нам даном.

По свој прилици да ће пасти у очи анђеоски са убрисом, што се на нашим иконама у нашим пределима до сад слабо виђало. Мотив је тај грчког сликарства и г. Предић је врло добро урадио, што је тај мотив узео, јер је тиме баш дао већи ефект чини небесном. При свакој небесној појави анђеоски је заступљен, па кад је при рођењу и васкрсу, то је онда оправдано, да и при крштењу буде.

Кад ове редове пишем, дошао ми је у руке 19 ти број „Српског Сиона“ и ја сам

прочитао пажње и поштовања достојни чланак: „*Нешто о неправилности неких икона, а у хатар нашега лешога православља*“, кога чланка писац заслужује као будни стражар свако признање.

У томе чланку писац икону Богојављенску, у којој је престављен чин крштења преливањем, назива неправославном. Како је и наша икона Богојављенска, коју приказује преливањем изведена, коју је пречасна консисторија квалификовала за православну и месно свештенство осветило, то сам дужан са поштованим се писцем забавити и за оправдање иконе те неке истине изнети.

Истина, да је начин трикратног погружења учење цркве православне, већ и по речи баптисмос и по примеру старе цркве и по 50. правилу апостелском а и по значају погребешком „ветхагв човеќка“; али је истина и то, да православна догматика учи и ово: *Крштење се обавља шрикратним погружењем у воду у име св. Тројице, премда и шрикратно обливање, које је по неким пределима уобичајено, не уништава снагу ове тајне.* (Руска догматика с благословом архијер саб. 1872.) Трикратно погружење на основу учења цркве православне, да и обливање условљава снагу тајне крштења, слабо се где употребљава. Ја за мога десетогодишњег свештениковања још нисам видио свештеника, који врши крштење трикратним погружењем у крстионици, и што ми данас скоро сви свршавамо крштење обливањем, то чинимо са дозвољењем црквеним или као што догматика каже, уобичајеним начином, који не уништује снагу крштења. Према том жи-

вом примеру слободно је и сликару на православној икони Богојављенској приказати онако приказ крштења, како се врши или вршити може у цркви православној. Чудно а и смешно би било то казати: ова је икона неправославна за то, што она показује чин крштења преливањем, који ми вршимо и црква нам то не забрањује. Према томе дакле така икона не може губити тип православни.

Но поред свега тога истина је и то, да су наше иконе Богојављенске већином са преливањем изведене и колико сам их год видио, било по црквама било по домовима, све су у том облику, и поштовани г. писац у „Српском Сиону“ неправедно ће их називати неправославним Осуђујући такве иконе он нам не изнаша, како би икона Богојављенска изгледала у облику православном; јер нека ми се опрости, ја не могу да појмим ту вештину сликарску, којом би могао сликар представити акт погружења, јер строго узевши, Христос би морао бити погружен руком Јовановом сред дубине реке Јорданске. Једну сам икону видио, да са Христа цури вода, које опет не условљава акт погружења, јер ко би могао ућуткати каквог ценидлаку да не виче: то није погружење!

Дозволимо дакле баш у хатар лепог нам православља и сликару толико бар слободе, колико се даје свештенику причину крштења и немојмо ни њега жигосати за неправославље, док се ми поносимо православљем на путу нам једном.

Толико нађох за нужно скренути са пута приказа и споразумети се са писцем поштовања достојним.

(Свршиће се.)

ЦРКВЕНО ПРОПОВЈЕДНИШТВО У IV. ВИЈЕКУ.

(Свршетак.)

У Риму, на против, одржа хришћанство само половицу побједе Два друштва, двије религије, два свијета, прошли и будући, — стојаху један према другом спремни на бој. Храмови, циркуси, позоришта па и саме улице римске, препуне незнабо-

шких споменика, подржаваху идолопоклоничку ревност код половине насељеника Већи дио сенаторских обитељи приаху уз стару религију, с којом спајаху сјећање на славу својих предака. А народ се скупљао у хришћанским храмовима на гробовима мученика. Робови, си-

ротиња и презрепи људи примаху нову вјеру од свег срца добивши од те вјере утјеху и олакшање, која им поред тога откриваше олтаре милосрђа и помиловања, онда, кад је незнабошки свијет дозволио себи један само такав олтар, — и то не за дуго, у Атини.

Почели су уједно већ онда показивати на рђаво владање римскога хришћанскога клира и на раскош јерарха. У половини четвртога вијека бијаше римска катедра предметом спора, који се свршио крвопролићем. Дужност римскога епископа, задобита на тај начин бојем, бијаше спојена с богатством и окружена раскоши коју мрзише и сами незнабошци; један од њих супротставља примјер њеких областних епископа епископу римском: „једноставност њихових обичаја,“ говори он, „њихово кукавно одијело, њихово погнуто чело, њихова праведност, смјерност, — нема сумње, све то угодно је вјечному Богу и достојно је поштовања у очима Његових правих поклоника“^{*)}.

Морамо примјетити, да, у течају тога вијека, римска црква не даде ни једног великог писца, ни једног знаменитог проповједника, који би био налик онима, који се појавише у Африци, у Грчкој и у Азији. Она се само старала о све већем и већем распрострањењу својих граница, старала се да потчини себи цркве у Африци, Галији и Шпанији. Она се дочепала власти над људима, а не славе учене или проповједничке; она се трудила да постане судијом у безбројним споровима, који би се изродили усљед цјенидлачења грчког, — нудила је своја недра учитељима источне цркве, који се држаху њихова мњења, пружала им уточишта и тако их привукла на своју страну. Ни једна скоро секта не појави се у римској цркви; а тим се њен карактер особито одликовао од карактера цркве источне; она се држала древних формула, мало је што установљивала новог, чувала се промјена, као јереси, и, премда

се не могаше натјецати у слави са црквама Истока ипак се најпослије узвисила над њима чисто-свјетском предосторожношћу и укоченошћу. Дух Грчке, одважан и слободан, усвојивши од времена Александрових побједа много источнога, допушташе у хришћанском учењу разне финоће и алегорије. Расадницима те методе бијаше Египат и Мала Азија; многобројне секте, многобројни чудни појмови поникше у сујеверном уображењу становника ових предјела. Римљани, или, боље рећи, народи, који се служише латинским језиком, одликоваху се мањом ученошћу и изображеношћу; а у упоређењу са александријским Грцима бијаху жалосни богослови: но у њиховим мњењима бијаше више сталности и умјерености; они се чуваху цјенидлачарских тумачења, каква обично увлачише у догмате вјере источни хришћани; и та разлика карактера, та међусобна противност, која је послије неколико вијекова обје цркве раставила, пустила је своје жиле још у прва времена ширења хришћанске вјере. Трагове те народносне разлике можемо наћи и у споменицима говорништва обадвију литература; но повући тачну паралелу међу њима није могуће. Осим тога, источна је црква по духовитости и таланту имала неоспориво преваходство, па и међу писцима латинске цркве сви најзнаменитији и најславнији писци, чинило се, као да припадају Истоку; неки између њих, као *Јероним*, живише дуго у Сирији и науживаше се одушевљењем јорданских брегова; на пример, *Тершулијан*, *Арнобије*, *Августин*, који се родише под топлим небом Картагинским, имађаху, по природи, више сазвезе са Истоком, него с Римом. У њиховим дјелима латински се језик преображава и као да прима отпечатак Арабије, коју скроз прожима промјењљиво сунце Африке и Азије.

У том погледу они су били више новајлије, него Грци; међу западњацима они створише епоху, која се јасно разликоваше од предања прошлости.

^{*)} Ammiau. Marcell. lib. 26, cap. 4.

У Загребу 1891.

С РУСКОГ ПРЕВЕО
Јов. Петровић, катихета.

РАЧУН О ПРИХОДУ И РАСХОДУ
СВЕШТЕНИЧКО-УДОВИЧКО-СИРОТИЊСКО-ПЕНЗИОНАЛНОГ ФОНДА
У АРХИДИЈЕЦЕЗИ СРЕМСКОЈ*)
 за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1890. године.

ТЕК. БРОЈ	ПРЕДМЕТИ	у обвезницама		у готову		ТЕК. БРОЈ	ПРЕДМЕТИ	у обвезницама		у готову	
		фор.	н.	фор.	н.			фор.	н.	фор.	н.
а) Прихода:						б) Расходи:					
1	На крају године 1889. остало је, и то:					1	На миров. свешт. удов.			4328	12
	а) у држав. обвезницама	1200	—			2	„ милост. свешт. сироч.			170	—
	б) „ кредитним срећкама	385	25			3	„ повраћен улог . . .			200	—
	в) „ штедион. уложено .	12075	71			4	„ додатак повраћен . .			24	—
	г) „ приват. обвезницама	6290	72			5	„ деловођу плата . . .			250	—
	д) „ готову			2545	06	6	„ одветника „			150	—
2	Од камата државних обвезница			75	60	7	„ старатеље дневнице .			68	15
3	„ камата на штед. улоге			655	04	8	„ канцеларијске потребе			28	17
4	„ камата приватних обвезница			5855	90	9	„ поштарину			3	—
5	„ камата одоцњења . . .			1260	30	10	„ парничне трошкове . .			62	31
6	„ додатака			585	66	11	„ порез, доход. и еквив.			119	49
7	„ повраћених парничних трошкова			20	08	12	„ нове зајмове			7020	—
8	„ сувишка препроданих непокретности			374	62	13	„ нове улоге у штед.			655	04
9	„ нових чланова улози			1400	—	14	„ повраћене обвезнице	3455	—		
10	„ повраћених зајмова . .			3455	—	Укупни расходи		3455	—	13078	28
11	„ нових зајмова обвезн.	7020	—			Када се одбије од горе исказаног прихода са		84243	92	16227	26
12	„ нових улога у штед.	655	04			Остаје крајем 1890. и то:					
	Укупни приходи	84243	92	16227	26	а) у држ обв ф					
						б) „ срећкама „					
						в) „ штед. ул. „					
						г) „ прив. обв. „		80788	92		
						д) „ у готову				3148	98

в) И с к а з

о целокупном стању фонда на крају године 1890. и то:

а) у обвезницама	80788 ф. 92 н.
б) „ готову	3148 „ 98 „
в) „ неуплаћеним додатцима	916 „ 37 „
г) „ неуплаћеним каматама	13052 „ 09 „
д) „ неуплаћеним каматама одоцњења	6181 „ 80 „

Свега износи фонд . . 104.088 ф. 16 н.

* * *

На крају године 1890. било је у том пензионем заводу свега чланова 71, са улозима за обезбеђење удовица и сирочади од 11 735 фор.

Заводу је овом деловођа пречасни г. *Штеван Чобанић*, прота карловачки.

Рачун су прегледали и одобрили господа свештеници: *Георгије Поповић* Василије Константиновић, *Штеван Моловић* и *Василије Николајевић*.

*) Желети је, да се и рачун о стању свештеничко-удовичког фонда банке спархије изнесе на јавност. Уредн.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СЛАВА У МОНАСТИРУ ОРАХОВИЦИ.*)

„Народ је к'о њива коју
кад сијеш ил' садиш,
Онако рађа и носи,
како ју кад радиш.“

Епископ Никанор.

Кад се је пронео глас питомом земљом Славонијом, а нарочито „златном долином града пожешкога“, да ће Његово Високопреосвештенство г. *Мирон*, епископ пакрачки походити свету обитељ Ораховичку и узвишеном личношћу својом увеличати славу торжественнога празника пренесења монштију светитеља оца Николаја, — народ је са свију страна — од Саве, Драве и Дунава хладна — гомилама врвио к светој овој задужбини српској, да се поклони св. оцу Николају, да целује свету десницу архијереја свога, и да као верно стадо чује глас архипастира свога.

Свијета је било сабранога дана тога око пет хиљада душа, различите вјере и народности. Вријеме је послужило лијепо, да није могло љепше бити.

Милозвучна манастирска звона забрујаше и братија са мирским свештенством а на челу им игуман Гедеон Петровић и прото Андрија Бинач допратише г. епископа свога у храм божији.

Вечерњу, јутрењу и божанствену литургију служио је г. епископ уз асистенцију свештеника: Г. Петровића, игумана, Андрије Бинача, проте, Мите Бабића, пароха слатинскога, Лазе Богдановића, пароха чепинскога, Јосифа Симића, пароха брачевачкога, Методија Брадића, ђакона и ђакона Саве Белвића. На литургији рукопроизвео је г. епископ почасног игумана Гедеона за правог игумана Ораховичког и монаха Леонтију Обрадовића произвео је за ипођакона.

После евангелија рекао је г. епископ поучно слово сакупљеноме народу: О вјери и о љубави њга и ближњег. Црква, порта и дократи били су дупком пуни народа. Кад је г. епископ ријеч говорио, потпуни је мир свуда владао и ријечи његове пале су на плодну земљу — на

ерце и на душу — сакупљенога народа, који је пажљиво саслушао свете ријечи архијереја свога.

Побожност је душу раздрагала а тишина ријечи залила.

При крају службе божије г. епископ је неуморно са жезлом у руци дијелио нафору: свештенству, братији и народу, а тако исто неуморно обавио је на „свеноћноме бденију“ и мирносање. Народ је том приликом пресретан био, што може цјеливати свету десницу архијереја свога.

После св. литургије многе су корпорације поздравиле Његово Високопреосвештенство.

У манастирској трапезарији био је ручак, при коме је присуствовало више од шездесет особа. Пало је врло лијепијех здравица. На здравицу, коју је Његовом Високопреосвештенству наздравио г. игуман Гедеон, отпоздравио је високопреосвештени г. епископ, да је пун радости видећи многобројни народ сакупљен око огњишта свете ове задужбине Српске, да је и по жељи срца свога и душе Своје одазвао се дужности Својој тим радосније, што је и он син свете обитељи ове, која је као нежна мајка, на наручју своме, одгојила себи духовнога сина, поглавицу цркве Богоспасајеме епархије пакрачке.

Његово Високопреосвештенство бавећи се три дана у манастиру походило је манастирске парохије и по томе повратило се у своју резиденцију.

А народ је и овом приликом разишао се домовима својима пун задовољства и утехе. Он је свагда долазио а и долазиће к задужбини својијех праотаца са тврдом вјером, да ће се болник ту исцјелити и ојађеник утјешити, а ко вјерује у вјеру — вјера га спасава.

Н. В.

* Ма да је у прошлом броју (под белешкама) описао ту славу г. Л. Б., саопштавамо ипак и овај мало опширнији опис, јер мислимо, да неће бити читаоцима на одмет.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Свештеничка исповед) одржана је првих дана после Ускреса у Кореници и Лапцу у личном протопресвитерату. Искупио се леп број свештеника, који су после свршене службе и исповеди повели разговор и о нашим приликама и како се може доскочити немару нашем у погледу неполажења цркве. Закључено је, да треба чешће народу проповедати о вери и српској историји, и поучавати га у свему, што води добру. Даље се повела реч и о неуредној свештеничкој плати, те је збор свештенички одлучио, да се пошље српском народно-црквеном сабору представка, у којој да се предтави и изнесе тешки положај сиромашног свештенства у горњо-карловачкој епархији, не би ли се и тој невољи једном на пут стало.

(Др. Станислав Поповић) *свршени правник и богослов* IV. године, *ситуио је* 5. (17.) маја о. г. у монашки чин у манастиру *Бездину*. Још марта месеца послао га је св. патријарх у манастир на искушење да би га после завршене школске године покалуђерио. Но потреба је изискивала да се то већ сада збуди. Епископ вршачки г. Нектарије Димитријевић као администратор епархије темишварске добио је при примању епархије од Његове Светости благослов, да поменутог дра Станислава Поповића што пре закалуђери. И тако је по налогу г. епископа извршио чин монашења над њим г. Никанор Недељковић, игуман бездински. У калуђерству добио је име *Сава*. Нови монах, отац Сава, родом је из Мађарског Чанада, где му је отац још и сада парох. Наш монашки виши клир добија у њему одличну и спремну снагу, која ће нашој цркви и народу моћи много користити. Желимо среће и успешна рада младом монаху дру Сави Поповићу у новом и узвишеном позиву његовом!

(Српска православна црквена општина у Бечу) добила је од бечког министарста просвете дозволу, да може у земљама, заступљеним у царевинском већу, т. ј. у Аустрији *сакупиљати прилоге за украшење нове српске православне цркве у Бечу*. И бан хрватски дозволио је та-

кофер, да се и у опсегу краљевине Хрватске и Славоније могу купити добровољни прилози на исту цел. Држимо да ће и кр. угарска влада сличну дозволу издати. Српство на све стране требало би драговољно да се одазове прилозима на ту племениту сврху. Они који би хтели дати какав прилог, нека га пошљу велетришцу и одборнику *Александру Стови*, Wien, I. Bezirk, Fleischmarkt № 9. — Имена приложника обзна- ниће се у новинама.

(Учитељски збор у Мухачу.) Дана 25. и 26. априла о. г. одржана је *учитељска скупиштина* у Мухачу, на коју се искупише учитељи будимске дијецезе, као што су окружницом шк. референта г. Ст. В. Поповића и позвани били; дошло их је свега 37, и то 9 из будимског и 28 из мухачког протопопијата. Од гостију беше их више, и то уважених личности, на име г. Максим Лудајић из Срп. Ковина, подпредседник епар. шк. одбора, Јосиф Јагић, саборски посланик мухачки, Стеван Михалцић, саборски посланик и парох кишфалубски, прота Радослав Андрић, Урош Андрић, парох мајишки, Душан Андрић, парох жумберачки, Јов. Стајевић, председник црквене општине у Мухачу и т. д., па и страних учитеља. — Збор се држао у три седнице, а отворен је с појањем духовске стихире: „Царју небесни.“ — Први дан имао је збор и пре и после подне седнице. — Збор је отворио у име Његовог Високопреосвештенства г. епископа А. Стојковића: г. Ст. В. Поповић, школски референт, који је изрекао благодарност љубљеном архијереју — са жељом, да га Бог још дуго поживи. Перо је водио Ђорђе Јанковић, учитељ мухачки — На тему: „*Шта смеша напредку наше народне школе и како би се стање исте у унутрашњим и спољашњим одношајима поправило могло?*“ поднесено је 11 расправа. Писмене расправе тога питања поднели су ови учитељи: 1.) Алекса Михалцић, пештански; 2.) Мита Грујић, шишлушки; 3.) Душан Радојчић, дарђански; 4.) Алекса Велимировић, ловрански; 5.) Тима Добринов, батосечки; 6.) Драг. Јанковић, српско-ковински; 7.) Бож. Ђосић, бански; 8.) Ђура Крагујевић, дуна-сечујеки; 9.) Ђока Јанковић, мухачки; 10.) Петар

Берић, сент-андрејска; и 11.) Р. Ђ (непознати писац). — Тема је и усмено претресана, а пошто су расправе прочитане и оцењене, додељена је од г. референта и етакнута награда од три дуката г. Ђорђу Јанковићу, учитељу мухачком, а свима осталима изречена је захвалност. — На овој скупуштини основана је епархијска учитељска књижница са седиштем у Мухачу, где ће се и зборови држати, а општина ће дати просторије и њој се имају слати и добровољни прилози. — Донесен је предлог и за оснивање месних школских књижница. — Изабран је одбор од пет лица, који ће установити статуте, који се имају поднети министарству на потврду; правила се имају црпети из пословника, а ставити се има и §, који ће одредити, шта да буде е имаовином збора, ако би исти престао. — Сутра дан је председник Ст. В. Поповић саопштио та правила за потврду, а изјава његова, да ће се и записник и правила о његовом трошку штампати и сваком члану за спомен послати, узета је на повољно знање. — Председник Ст. В. Поповић ставио је на срце присутнима учитељски конвикт у Новом Саду, позвао их, да се уписују за чланове и да купе прилоге на исти конвикт, јер је та установа једино за учитељску децу основана, те учитељи треба својеки да потпомогну тај корисни завод. — На послетку предложило се, да се спремају учитељи — особито млађи — за угледна предавања из свих прописаних предмета за седницу, која ће се опет светле недеље 1892. године одржати. Предмете за та предавања истаћи ће сам епархијски школски одбор. За идућу годину биће расписане три теме за награду. — Збор је одлучио, да у образложеној представци поднесе школском савету миљење и предлог о уређењу просветних одношаја у будимској епархији; а тако исто решио је збор, да се потпомогне молба Срба Барањаца српском народно-црквеном сабору ради потпоре сиромашних парохја протопонијата мухачког. — Збор је и са стране брзојавно поздрављен био, а присуствовала су му и 4 римокатоличка учитеља. — Изречена је највећа захвалност г. епископу, председнику и гостима. — Збор је завршен са тропарем св. Саве: „Православија наставнице.“

(Десетогодишњица „добротворне задруге Српкиња Новосаткиња“.) На празник Константина и Јелене 21. маја о. г. прославила је добротворна српска женска задруга у Новом Саду

десетогодишњицу свога опстанка. Прослава та врло је свечано испала. Све чланице женске задруге и разне депутације биле су најпре у саборној цркви на св. литургији, на којој је врло лепо појао гимназијски хор под управом г. проф. Тихомира Остојића. После литургије било је благодареније, а за тим је у гимназијској дворани била свечана седница под председништвом задружне начелнице гђе Јулијане Радовановићке. У тој седници држао је свечан говор перовођа задружни Аркадије Варађанин, те је изнео рад и заслуге тога добротворног друштва за прошлих десет година. После тога био је у два сахата по подне свечан банкет у грађанском стрелишту. На банкету било је преко стотину гостију, и пало је много лепих здравица. Цело после подне трајало је весеље и забава у стрелишту, а у вече је одржана игранка. Светковина ова испала је достојанствено и свечано. Добротворна задруга Српкиња Новосаткиња може се поносити својим дојакошњим радом. Желимо јој и у напредак лепа успеха!

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Благородни господин подпуковник Аврам Ђукић, ц. к. надинтендант у Влашном Прагу, сваком се даном приликом сећа ове српске народне вероисповедне школе шалући свагда по један примерак издања свог многог производа књижници њеној на дар.

Бавећи се сад овде у месту свог рођења — где му сретни родитељи још живе — у гостима, јуче је имао доброту походити ову школу, где је и неко време присуствовао предавању. При поласку изволео је дати 1 фор., да се за исту купи неколико књижица и поклони добрим ђацима — чиме је показао, да се не само за науку и просвету у опште него и за ову школу понаособ интересује; са чега му како у име своје тако и у име својих дотичних ученика најтоплије захваљујем, са жељом: да се хиљаде оваки лични Срби. Живео!

У Госпођинци на дан цара Константина и Јелене 1891.

Мита Пејаћ,
учитељ.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ.

(Молимо поштоване писце, уредништва српских листова и издаваче књига, да нам

своја издања на приказ достављају. Молимо тако исто славна уредништва, да нам своје листове у замену шаљу.)

— Владика горњо-карловачки Теофан Живковић. Некролог од Димитрија Руварца, пароха земунског. (Прештампано из 72. „Гласника“ српског ученог друштва, а одштампано из „Новог Времена“ за год. 1891.) У Земуну 1891, штампарија Симе Паића. — Стр. 40. Цена? — У овој књижици изложен је опширно лепим слогом и језиком живот, делање и заслуге честитог владике Теофана.

— Беседа при освећењу црквеног неба у св. тројичној цркви, што га је оправила гђа Јулијана Ј. Јовановићева. Говорена 17. јула 1888. г. Димитријем Руварцем, парохом земунским. — У Земуну, штампарија Симе Паића, 1891. — Стр. 10.

— Ратарке. Књижице за поуку и забаву српском ратарском свету. Издаје накнадна штампарија у В. Кикинди, 1891. — Број 10. Путник. Приповетка Д. В. Григоровића. Стр. 74. Цена 19 новч. — Број 11. Зла срећа. Приповетка В. И. Савићина. Стр. 36. Цена 9 новчића. — Број 12. Паор. Приповетка Д. В. Григоровића. Стр. 40. Цена 10 новчића. — Све те приповетке превео је с руског М. П. Тушоров, а прештампане су из в. кикиндског недељног листа „Саданшност.“

— Борба за живот. Неколико лепих листића из „Горског Вијенца“ П. П. Његоша. Јавно предавање Пешра Десиошковића, професора ужичке реалке. Панчево, 1891, наклада и штампарија књижаре Браће Јовановића. Стр. 83. Цена 40 новчића.

— „Књиге за народ“. Издаје „Матица српска“ из задужбине Пешра Коњевића. Свеска 30. Приповетке грсфа Лава Николајевића Толстоја. С руског превео Јован Максимовић. I. део. — Накладом срп. књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Новом Саду, 1891. — Стр. 56. — Цена 10 новчића. — У овој свесци су две приповетке: 1.) Прича о Ивану-лудаку и о два његова брата: Семену-војину и Тарасу-трбушку, и немој сестри Малањи, и о матором даби и о три мала ђаволчета; — и 2.) Три старца.

Из Администрације „Српског Сиона“.

— Са многих страна добијамо неилаћена писма са ознаком на куверти: „званично“. Но како наша пошта неће да зна за та „званична“ писма, наплаћује од нас за свако двоструку таксу. Молимо дакле свакога, да на писмо марку прилени, пре но што нам га пошаље, јер нам иначе штету чини.

ОГЛАСИ.

ЛИЦИТАЦИОНА ОБЈАВА

Управа манастира светог Бурђа (Тамишка жупанија) овим објављује, да ће се манастирске земље и то оранице, ливаде и пашњаци, свега 835 ланаца 1252 квадратних фати на јавној дражби, која ће се у самом манастиру дана 13. (25.) јуна 1891. год. пре подне у 9 сати одржати, за опредељену цену (Ausrufungspreis) од 8350 фор. а под условима, који су од стране манастира утврђени — под закуп издати.

Лицитанти су дужни положити 10% ове опредељене своте т. ј. 835 фор. као вadium пре почетка дражбе у руке манастира настојатеља.

Рефлектанти могу дражбене услове до дана саме дражбе погледати код правозаступника манастирског г. др. Светозара Димитријевића, адвоката у Темишвару.

Овде се примећује, да ако се одређена цења од 8350 фор постићи неби могла или се неби нико нашао ко би цео компекс под закуп узети хтео, — да ће се у том случају горе поменуће земље и по парцелама од 30 до 50 ланаца под закуп издати.

У манастиру Св. Ђурђа 4. јуна (24. маја) 1891.

34 1-3 Управа манастира Св. Ђурђа.

Ad бр. Е. 347.

К. 231.

СТЕЧАЈ.

35 1-3

Расписује се стечај на место личнога помоћника пароху арадеком протојерсеју Андрији Петровићу, са којим местом је — на основу 20 §. lit. Б. најв. кр. рескрипта од 10. авг. 1868. год. — скопчано уживање $\frac{1}{2}$ прихода од парохије П. класе и половина т. ј. 250 фор. из фондације дома „златне звезде“.

Компетенти имају своје ваљано инстурјирание и довољно биљеговане молбенице, путем својих претпостављених власти, најдаље до 20. јула о. г. потписаној консисторији поднети.

Из конс. седнице, држане у Темишвару 14. (26.) маја 1891. год.

Консисторија епархије Темишварске.

672. 690. ex 1891.

Е. К. 215.

СТЕЧАЈ. 33 1—3

На парохију Вељун I. разреда у будачком протопресвитерату, овим се стечај расписује.

Интеркалар траје до конца јануара 1892. по нов. календару; а рок пријавама до 1. (13.) јулија 1891.

Из сједнице Епархијске консисторије, држане у Плашком 16. (28) маја 1891.

Епархијска консисторија Горњо-Карловачка.

СТЕЧАЈ. 31 2—3

Пошто је учитељско место на срп. вероисповедној школи у Срп. Неузини само привремено попуњено, овим се усљед закључка местне цркв. скупштине од 31. марта т. г. стечај расписује. Плата је 400 фор. а вр. у готовом новцу, 4 ланца ораће земље, на коју учитељ сам порез плаћа, 20 фор. а. вр. у име школске послуге, 5 фор. а. вр. у име паушала, слободан стан са баштом у износу од 200 □ хвата; два хвата тврдих дрва и зимски огрев. Од погребана где буде позван добија за велики 1 фор., за мали 50 новч. награде.

Дужност је учитеља, осим предавања у свакидашњој и повторној школи још и појање у св. цркви и обучавање школске младежи у појању — као и при одборским седницама место перовође бесплатно заступати.

Првенство имају они, који су вични цркв. појању.

Исто тако и на *учиштемично* место овим се стечај отвара. Годишња је плата у готовом новцу 300 фор. а. вр., 20 фор. у име школске послуге, 5 фор. у име паушала, два хвата тврдих дрва, зимски огрев, слободан стан са баштом у износу од 200 □ хвата.

Учитељица спадаће у дужност, све предмете прописане школском уредбом предавати и децу у женским ручним радовима обучавати.

Молитељи и молитељке нека своје молбенице са сведоцима о свршеним наукама, положеном испиту из мађарског језика и добром владању најдаље до 29. Јуна о. г. овој црквеној општини пошаљу.

У *Срп. Неузини* 20. маја 1891. године.

Витомир Максимчев **Коста Попов**
срп. нар. учитељ и перовођа. подпредседник.

32

ОБЈАВА.

1

Српско-црквена општина модошка жели цркву оправљати и позива стручњаке, који желе исту радњу предузети, нека се најдаље до 10. (22.) Јуна 1891. год на лицу места преставе. Радња је огромна.

У Модошу 19. (31.) Маја 1891. год.

Црквена општина:

Драгомир Гађански,
перовођа.

Лука Гигић,
председник.

Бр. 476. ex 1891.

Е. К. 171.

ЕДИКТ.

2—3 30

Овим се позива Милка Красуља, супруга Стевана Красуље из глињских пољана, општине Гора, котара Петриња, жупаније загребачке, која је свој завичај и свога законитога супруга оставила и у свијет отишла, да се у року од 3 мјесеца дана или писмено или лично овој конзисторији пријави; пошто ће се иначе у бракоразводној парници, коју је против ње супруг њен Стеван подигао, и без ње, а против ње даље по закону поступати.

Из седнице Епархијске Конзисторије, држане у Плашком 30. априла (12. маја) 1891.

Епархијска Конзисторија Горњо-Карловачка.

„РУСАНДА“**блатно купатило**

22

у

4—6

МЕЛЕНЦИ

торонталској жупанији, жељезничка станица; отвара се 1. (13.) маја и траје до 3. (15.) септембра.

Ово се купатило препоручује свима онима, који пате од шкрофула и отечених жлезда, од реуматизма и костобоље, од тако зване неуралгије, од сваковрених рана, отока у зглавцима, од свраба и других кожних болести и т. д.

За боље извешће ваља се обратити на

Управни одбор купатила Русанде
у Меленци.

„Српски Сион“ излази сваке недеље н. великом табуку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За *сиринс* земље на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожича у Београду.

Поједини бројеви стају 10 новчића.

Претплата и огласи шаљу се накнадној *штампарији* А. Пајевића у дунавској улици, а *рукописи* уреднику *Сави* Пештровићу у Нови Сад.

За огласе и објаве плаћа се по 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч.

Рукописи се не враћају.